

**СТАЛИЙ РОЗВИТОК:
ЗАХИСТ НАВКОЛИШНЬОГО
СЕРЕДОВИЩА.
ЕНЕРГООЩАДНІСТЬ.
ЗБАЛАНСОВАНЕ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

**ХІ МІЖНАРОДНИЙ
МОЛОДІЖНИЙ КОНГРЕС
26-27 БЕРЕЗНЯ 2026
УКРАЇНА, ЛЬВІВ**

Збірник матеріалів

**СТАЛИЙ РОЗВИТОК:
ЗАХИСТ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.
ЕНЕРГООЩАДНІСТЬ.
ЗБАЛАНСОВАНЕ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ.**

**ХІ МІЖНАРОДНИЙ МОЛОДІЖНИЙ КОНГРЕС
26-27 березня 2026, Україна, Львів**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Київ
ГО «МНГ»
2026

ШИЯН Д.В., УЛЬЯНЧЕНКО Н.В. (УКРАЇНА, ХАРКІВ)

ЕКОЛОГІЧНО ЗБАЛАНСОВАНЕ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ЯК ОСНОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ

*Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Проспект Науки 9а, м. Харків, Україна, 61165; post@hneu.edu.ua
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
вул. Кирпичова 2, Харків Україна, 61002; omsroot@kpi.kharkov.ua*

Abstract. The theoretical and applied aspects of the formation of ecologically balanced land use as an important prerequisite for the sustainable development of the agricultural sector are considered. The role of rational use of land resources in ensuring the economic efficiency of agricultural production and preserving the natural potential of agroecosystems is substantiated. The main directions of greening of land use are determined, which include the optimization of the structure of land, the introduction of soil protection technologies and the integration of innovative biological methods of agricultural landscape management.

Сталий розвиток аграрного сектору значною мірою залежить від ефективності використання земельних ресурсів, які виступають основним фактором виробництва у сільському господарстві. Інтенсивна експлуатація земель протягом тривалого часу, недотримання науково обґрунтованих сівозмін, надмірна розораність територій та недостатній рівень впровадження ґрунтозахисних технологій призвели до погіршення якісного стану ґрунтів і зниження екологічної стійкості агроландшафтів. У таких умовах формування екологічно збалансованої системи землекористування є одним із ключових завдань сучасної аграрної політики та управління природними ресурсами.

Збалансоване природокористування передбачає гармонізацію економічних інтересів господарської діяльності з вимогами збереження природного середовища. У сфері аграрного виробництва це означає організацію використання земельних ресурсів таким чином, щоб забезпечити відтворення їх продуктивного потенціалу, підтримання біологічної рівноваги агроєкосистем і мінімізацію негативного впливу на довкілля. Особливе значення для забезпечення сталого розвитку має оптимізація структури земельних угідь. Високий рівень розораності території України, який перевищує середньоєвропейські показники, зумовлює підвищену вразливість ґрунтів до ерозійних процесів та інших форм деградації. Тому одним із важливих напрямів екологізації землекористування є формування збалансованої структури агроландшафтів, що передбачає збільшення площ екологічно стабілізуючих угідь, зокрема луків, пасовищ, лісових насаджень та водоохоронних зон.

У сучасних умовах важливу роль у системі збалансованого природокористування відіграє використання інноваційних біологічних технологій. Застосування мікробних препаратів, біодеструкторів рослинних решток та інших біотехнологічних засобів дозволяє активізувати природні процеси відновлення родючості ґрунтів, підвищити ефективність використання поживних речовин і зменшити потребу у хімічних засобах виробництва. Це відповідає сучасним тенденціям розвитку біоекономіки та екологізації аграрного виробництва.

З метою оцінювання ефективності екологічно збалансованого землекористування доцільно застосовувати систему еколого-економічних індикаторів, які відображають взаємозв'язок між економічними результатами виробництва та станом природних ресурсів. Такими індикаторами можуть виступати рівень розораності території, коефіцієнт екологічної стабільності ландшафту, індекс різноманітності структури угідь, вміст гумусу в ґрунтах, а також показники ресурсної ефективності виробництва.

Таким чином, екологічно збалансоване землекористування виступає важливим елементом забезпечення сталого розвитку аграрного сектору. Реалізація принципів раціонального природокористування сприяє підвищенню ефективності використання земельних ресурсів, збереженню природного потенціалу агроєкосистем та формуванню екологічно орієнтованої моделі розвитку сільського господарства. Подальші дослідження у цьому напрямі повинні бути спрямовані на розробку методичних підходів до оцінювання екологічної ефективності землекористування, удосконалення економічних механізмів стимулювання екологічно відповідального господарювання та інтеграцію інноваційних технологій у систему управління земельними ресурсами.